

Ministerie van Economische Zaken

De das in de nieuwe wet natuurbescherming

Beleven, 'benutten' en
beschermen

30 juni 2016

Integratie van bestaande natuurwetten

• Natuurbeschermingswet 1998	gebieden	hoofdstuk 2
• Flora- en faunawet	soorten	hoofdstuk 3
• Boswet	houtopstanden	hoofdstuk 4

Aanleiding

Evaluatie natuurwetgeving 2006-2008:

- Oorspronkelijk bescherming op basis van nationaal natuurbeleid
- Gaandeweg introductie Europese en internationale verplichtingen
- Resultaat: complex stelsel

Uitgangspunten

- Europese regelgeving centraal:
  - Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn één op één implementeren
  - Verdragen van Bern en Bonn grotendeels geïmplementeerd in VHR
  - Zo niet, dan aanvullend regime nodig
  - Keuzevrijheid tav aanvullend regime
- Vereenvoudiging:
  - Ontvlechten van beschermingsregimes
  - Ontstapelen van beschermingsregimes

Proces van wetsvoorstel

- Najaar 2011: formele (internet)consultatie-ronde
- Januari 2012: initiatiefwet Mooi Nederland (PvdA/D66/GL)
- Augustus 2012: ingediend bij de Tweede Kamer
- Kabinet Rutte I gevallen > wetsvoorstel controversieel
- Regeerakkoord Rutte II > wetsvoorstel na aanpassing doorgezet
- Juni 2014: nota van wijziging
- juli 2015: aanvaarding Tweede Kamer
- december 2015: aanvaarding Eerste Kamer
- januari 2017: inwerkingtreding (voorzien)

Ontvlechting in Aparte beschermingsregimes

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

- vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

- soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn,

*§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten = **aanvullend regime***

- zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage bij wet

Ontstapelen van beschermingsregimes

Schrappen Beschermdde Natuurmonumenten als apart beschermingsregime wegens grotendeels overlap met:

- Natura2000-gebieden
- Natuur Netwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur)

Status das in verdragsrechtelijke context

- Verdrag van Bern kent drie bijlagen: I, II en III
- Das staat op bijlage III Bern
- Grootste deel van soorten op bijlagen I en II Bern staat ook op bijlage IV Habitatrictlijn.
- Grootste deel van soorten op bijlage III Bern staat ook op bijlage V Habitatrictlijn maar circa veertig soorten niet, waaronder de das

Conclusie:

- Regime Habitatrictlijn niet van toepassing op das
- Wel aanvullend regime wenselijk

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

- 33 soorten zoogdieren, **waaronder de das**
- 8 soorten amfibieën
- 4 soorten reptielen
- 6 soorten vissen
- Ca 20 soorten dagvlinders
- 8 soorten libellen
- vliegend hert en *europese* rivierkreeft
- Ca 75 soorten planten

Artikel 3.10

- 1. Het is (...) **verboden**:
  - a. in het wild levende **zoogdieren**, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage bij deze wet, **opzettelijk te doden of te vangen**;
  - b. **de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen**, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Uitzonderingen

- Gedeputeerde Staten kunnen **onthefing** verlenen
- Provinciale Staten kunnen bij (provinciale) verordening **vrijstelling** verlenen
- Tav Rijksbevoegdheden heeft Minister van EZ zelfde bevoegdheden
- Vrijstelling op basis van **gedragscode**

Voorwaarden ontheffing / vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. geen andere bevredigende oplossing;
- b. wettelijk genoemd belang;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht Artikel 1.11

- 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor (...) voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor (...) in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Jacht, populatiebeheer en schadebestrijding

- Geen veranderingen tav huidige regimes
- Dus **geen jacht** op de das!
- Provincies blijven bevoegd gezag voor populatiebeheer en schadebestrijding
- Schadevergoeding door Faunafonds wordt volledig bij provincies belegd
- Wel maatregelen om jacht, populatiebeheer en schadebestrijding meer transparant te maken

Jacht, beheer en schadebestrijding transparant

Versterking maatschappelijk verantwoorde en transparante uitoefening jacht en schadebestrijding (amendement VVD/PvdA):

- Faunabeheerplan verplicht voor de jacht en schadebestrijding;
- Verplichte deelname jagers aan een wildbeheereenheid (groep van samenwerkende jagers);
- Verplichting jagers om afschotgegevens te melden aan de faunabeheereenheid;
- Verplichting faunabeheereenheid om het faunabeheerplan openbaar te maken;
- Verplichte deelname in het bestuur van de faunabeheereenheid van minstens twee maatschappelijke organisaties die het duurzaam beheer van wildpopulaties tot doel hebben.

Wettelijk belangen 1

- 1°. bescherming wilde flora of fauna, of instandhouding van de natuurlijke habitats;
- 2°. voorkoming van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- 3°. volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- 4°. onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten

Wettelijk belangen 2a

- a. ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. voorkoming schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- c. beperking omvang populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- d. voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

Wettelijk belangen 2b

- e. bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- f. bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.